

OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI HUZURIDAGI
OLIV TA'LIM TIZIMI KADRLARINI QAYTA TAYYORLASH VA
MALAKASINI OSHIRISH INSTITUTI

«TASDIQLAYMAN»

Oliy ta'lim tizimi kadrlarini qayta
tayyorlash va malakasini oshirish
instituti direktori

T. T. Shoyimardonov

« 23 »

2024 yil

Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
Attestatsiya Komissiyasi raisi,

«MA'QULLANDI»

A. T. Ynsupov

« 23 »

2024 yil

13.00.01 – «Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi»
ixtisosligi bo'yicha malakaviy imtihon
D A S T U R I

O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasi
Rayosatining 2024 yil « 23 » 02 351/3 -sonli qarori bilan tasdiqlangan

ANNOTATSIIYA

“Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta’limotlar tarixi” ixtisosligidan malakaviy imtihon qabul qilish dasturi O‘zbekiston Respublikasining “Ta’lim to‘g‘risida” Qonuni hamda pedagogika fanini rivojlantirishga oid mavjud me’zoriy hujjatlar asosida yaratilgan bo‘lib, psixologik-pedagogik tayyorlash tizimining muhim tarkibiy qismidir. Uning asosiy maqsadi - pedagogika ixtisosligi bo‘yicha talabgorning nazariy va kasbiy tayyorgarlik darajasini uning ushbu fanning shakllanishi va rivojlanishi tarixini, umumiy konsepsiyalari va metodologiya masalalarini, manbalarini, shu bilimlar tarmog‘ining asosiy nazariy va amaliy muammolarini, mavjud materialni nechog‘lik bilishini aniqlab berishi, uning ilmiy adabiyotini, shu jumladan, chet el davriy nashrlarini hamda ilmiy tadqiqotlarning zamonaviy usullarini qanchalik egallaganligini ko‘rsatib berishi lozim.

Tuzuvchilar : p.f.d., prof. Z.T.Saliyeva

p.f.n., dots. O.I.Avazbayev

p.f.b.f.d. (PhD), dots. A.S.Djurayev

p.f.b.f.d. (PhD), N.Q.Xaqnazarova

Taqritzchilar: p.f.d., prof. Sh.Q.Mardonov

p.f.d., prof. Ya.O‘.Ismadiyarov

SO‘Z BOSHI

Hozirgi davrda pedagogika fani pedagogik madaniyatni rivojlantirish, talabgorlarda yangicha tafakkurni tarkib topirish, umumiy kasb tayyorgarligini ta’minlashga yo‘naltirilgan.

Pedagogika nazariyasidan pedagogik ma’lumotga ega har bir talabgor, qaysi fan mutaxassisi bo‘lib yetishishidan qat’iy nazar o‘quv-tarbiyaviy faoliyatni muvaffaqiyatli olib borishi uchun zarur bo‘lgan pedagogik bilimlar va ko‘nikmalarning umumiy hajmini, unumkasbiy va shaxsga yo‘naltirilgan ta’lim talablarini bilishlari lozim.

Pedagogika tarixi talabgorning umumpedagogik bilim darajasini, pedagogik merosimizga hurmat bilan munosabatda bo‘lishini aniqlaydi. Ta’lim va tarbiya nazariyasi va amaliyoti, tarbiya va ta’lim, uning rivojlanish jarayoni jamiyatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi va har bir tarixiy bosqichda ilmiy bilimlar darajasi bilan bog‘liqligi to‘g‘risida aniq tasavvur hosil qiladi.

Bunda pedagogikaning ijtimoiy taraqqiyot talablariga javob berishi, ilmiy taraqqiyot bir butun tarbiya nazariyasi va amaliyot ekani hisobga olingan. Ta’lim amaliyoti, shuningdek, ta’limdagi yutuqlarning muhimligi ham nazarda tutilgan. U yoki bu pedagogik konsepsiyalar, ta’limotlarni tavsiflaganda shu ta’limotlar ijodkorining hayoti va faoliyatidagi eng muhim voqealarni asos qilib olish nazarda tutilgan.

Dastur pedagogika tarixini kishilik jamiyatining taraqqiyoti tarixi bilan uzviy aloqada bayon etishga mo‘ljallangan. Pedagogik fikr rivojlanishini izchil o‘rganish bo‘lg‘usi mutaxassislarga hozirgi davrda o‘tmishning ilg‘or pedagogikasining uzviy davomi ekanligini ko‘rsatish kelajak maorif va pedagogika taraqqiyoti yo‘nalishlarini anglab olishga yordam beradi.

“Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta’limotlar tarixi” ixtisosligi bo‘yicha dasturning maqsad va vazifalari: talabgorlarni hozirgi zamon pedagogika fanining nazariy asoslari bilan qurollantirish; ularning pedagogik tafakkurni shakllantirish negizini yaratish; pedagogik fikrlash qobiliyatini tarkib topirish; pedagogik kreativligini rivojlantirish; “Ta’limning pedagogik qonuniyatlari hamda tamoyillari”ga mos holda tegishli qarorlar qabul qilish; Forobiy, Beruniy, Ibn Sino, Yusuf Xos Hojib, Alisher Navoiy, Abdulla Avloniy, Yan Amos Komenskiy, K.D.Ushinskiy va boshqa mutafakkirlarning ta’limiy-axloqiy, umumbashariy qadriyatlarini hamda mamlakatimiz Prezidenti Sh.M.Mirziyoevning nutqlaridagi umuminsoniy va ma’naviy-axloqiy tamoyillarni bilish; hozirgi zamon ta’lim texnologiyalarini bilish hamda ularni amaliyotda qo‘llay olishga o‘rgatishdan iborat.

“Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta’limotlar tarixi” fanidan bilim va ko‘nikmalarga qo‘yiladigan talablar:

mazkur ixtisoslikni o‘rganish jarayonida quyidagi pedagogik tushunchalarni bilish va ko‘nikmalarga ega bo‘lish zarur:

- ta’lim-tarbiya ishlarini mustaqillik g‘oyalardan foydalanilgan holda pedagogik qonuniyatlarni tamoyillarga uyg‘un holda o‘tkazish;
- pedagogik faoliyatni rejalashtirishda, yaqin, o‘rta davrni va istiqbolni ko‘zlab maqsad, vazirlarni belgilash;

- amaliyotda o‘qitish hamda ma’naviy-axloqiy tarbiyalashning asosiy shakllarini qo‘llash;

- amaliyotda o‘qitish va ma’naviy-axloqiy tarbiyalashning qulay metod va vositalarini qo‘llash, ma’lum vaziyatlarda ulardan to‘g‘ri foydalana olish;

- ta’lim jarayonini zamonaviy pedagogik texnologiyalar, Sharq va G‘arbning ilg‘or pedagogik tajribalaridan foydalangan holda tashkil etish;

- o‘z oldiga qo‘ygan vazifalarning to‘g‘ri bajarilishini tashkil etish;

- shaxs faoliyati va xulqini rag‘batlantirib borish;

- pedagogik vaziyatlar, ta’lim va tarbiya natijalarini tahlil eta olish, jamoani o‘rganish; o‘zlashtirmaslik sabablarini, kamchiliklarni aniqlash va ularni bartaraf etish uchun samarali tadbirlarni belgilash;

- o‘z bilimini oshirib borish, amaliyotda pedagogika fanidagi yutuqlar, ilg‘or tajribalardan foydalanish, qulay pedagogik tadqiqotlar o‘tkazish, pedagogik faoliyatda yuzakchilik va bir qolipda ishlashga yo‘l qo‘ymay, ishga ijobiy munosabatni namoyon etish;

– guruhi rahbari va tarbiyachi-murabbiy vazifalarining samaradorligiga erishish, tashqi ta'lim, ota-onalar, mahalla, jamoatchilik, bilan o'z-o'zini boshqarishni tashkil etish.

Talabgor "Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limot tarixi" fanini o'rganish davomida zamonaviy ta'lim texnologiyasi kompyuter, axborot texnologiyasi, pedagogik vaziyatlarni modellashtirish, pedagogik mazmundagi amaliy, ilmiy tadqiqot topshiriqlarini bajara olishini namoyon eta olishlari zarur.

Talabgorning Pedagogika nazariyasi va tarixi. Ta'limda menejmentdan o'rganilishi zarur bo'lgan minimum bilimlar mazmuni.

1. O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida"gi Qonunida pedagogika fani va uning jamiyatda tutgan o'rni haqida. Hayot davomida ta'lim olish tamoyillari asosida ta'limning uzviyligi va uzliksizligini ta'minlash mexanizmlariga urg'u berilmoqda. Pedagogik ta'lim sohasini rivojlantirish ustuvor yo'nalishlari belgilandi: tarbiya va o'qitish usullari, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari hamda xorijiy tillarni puxta o'zlashtirgan, ta'lim jarayonida zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo'llash ko'nikmalariga ega professional pedagog kadrlar tayyorlash; pedagogik kasbga qiziqishi yuqori bo'lgan yoshlarni aniqlash hamda ularni maqsadli tayyorlab va tarbiyalab borishning uzluksiz tizimini joriy qilish; pedagogik ta'lim sohasining ta'lim yo'nalishlari va mutaxassisliklari bo'yicha o'quv reja va dasturlarini ilg'or xorijiy tajriba asosida takomillashtirish, innovatsion o'quv-me'yoriy va ta'lim resurslarini yaratish hamda amaliyotga joriy etish; sohada ta'lim, ilm-fan va ishlab chiqarish uyg'unligini ta'minlash orqali ta'lim sifatini yaxshilash, raqobatbardosh kadrlar tayyorlash, ilmiy va innovatsion faoliyatni samarali tashkil etish; pedagog kadrlar buyurtmachilari ehtiyoj va talablarni muntazam o'rganib borish, ular bilan o'zaro hamkorlikni rivojlantirish hamda pedagog kadrlar tayyorlashning ilmiy asoslangan istiqbolli rejalarni belgilash va ularni amalga oshirish; oliy pedagogik ta'limga raqamli texnologiyalarni joriy etish, zamonaviy axborot-kommunikatsiya va ta'lim texnologiyalarining mustahkam integratsiyasini ta'minlash pirovardida pedagog kadrlarning kasbiy mahoratini uzluksiz rivojlantirish borish uchun qo'shimcha sharoitlar yaratish; pedagog kadrlar tayyorlovchi oliy ta'lim muassasalarini tizimli rivojlantirish va ularda boshqaruv faoliyatini takomillashtirish; pedagogik ta'lim infratuzilmasini yaxshilash, sohadagi xalqaro hamkorlikni yanada kengaytirish; yuksak madaniyatli, amaliy kasbiy ko'nikmaga ega, tarbiya, o'qitish metodlari va baholash mezonlarini puxta egallagan zamonaviy pedagog kadrlarni shakllantirish jarayonlari samaradorligini oshirish.

Pedagogik kasbi. Pedagoglik kasbining paydo bo'lishi va ravnag topishi. Sharq mutafakkirlari (Al-Xorazmiy, Abu Nasr Forobiy, Abu Rayhon Beruniy, Abu Ali Ibn Sino, Alisher Navoiy va boshqalar) va G'arb pedagoglari jamiyatda pedagogik kasbning tutgan o'rni haqida. O'zbekiston Respublikasining Prezidenti Sh.M.Mirziyoyevning demokratik-huquqiy davlat va adolati fuqarolik jamiyati qurishda barkamol shaxsni shakllantirishda tutgan o'rni haqida. 2010 yil "Barkamol avlod yili" dasturi to'g'risida. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni (2020 yil) ta'lim muassasalari xodimlarini ijtimoiy himoya qilish haqida.

Bugungi kunda barkamol shaxsni shakllantirishga qo'yilgan talablar. O'qituvchi-murabbiyning o'ziga xos fazilatlari ilmiy dunyoqarashi va insonparvarligi. Uning ijtimoiy-pedagogik nuqtai nazar, barkamol avlod tarbiyasi uchun o'qituvchi-murabbiyning jamiyat oldidagi mas'uliyati, uning kasbiy bilimlari va ko'nikmalari. Pedagog iste'dodi va qobiliyati. O'qituvchi-murabbiyning pedagogik axloq-odobi va nazokati, uning o'quvchilar, ota-onalar va hamkasblari bilan muloqoti.

Pedagogik mahoratni egallash yo'llari: Abu Nasr Forobiy, Abu Rayhon Beruniy, Abu Ali Ibn Sino, Alisher Navoiy, Yan Amos Komenskiy, Lev Tolstoy, Hamza Hakimzoda Niyozgiy, Abdulla Avloniy, Shakuriy va Behbudiy kabi buyuk shaxslarning ilmiy salohiyati va pedagogik madaniyati. Ularning pedagogika fani va maorifi rivojiga qo'shgan hisslari.

2. Pedagogika fan sifatida. Uning predmeti, maqsad va vazifalari. Pedagogik tadqiqot metodlari. Pedagogika ijtimoiy fan sifatida. Uning jamiyat taraqqiyotida tutgan o'rni, rivojlanish bosqichlari va ilmiy-nazariy, amaliy istiqbolni belgilash vazifalari. Pedagogika fanining asosiy kategoriyalari va tushunchalari tarbiya, ta'lim (o'qitish, o'qish), ma'lumot, bilim, ko'nikma va malakalar, rivojlanish. Pedagogika fanining tuzilishi. Pedagogika fanining tarmoqlari. Pedagogikaning falsafa, sotsiologiya, psixologiya, fiziologiya, meditsina va boshqa insonshunoslik fanlari bilan aloqasi.

Pedagogika fanlari tizimi. Asosiy pedagogik jarayonlar va ularning bir butunligi, pedagogik jarayonlarni tadqiq qilishning o'ziga xos xususiyatlari. Ilmiy pedagogik tadqiqotlarning nazariy va amaliy jihatlari. Pedagogika fanining ilmiy-tadqiqot metodlari va ularning tavsifi. Nazariy tadqiqot metodlari qiyosiy-tarixiy tahlil, qiyosiy taqqoslash, umumlashtirish, modellashtirish va boshqalar. Amaliy tadqiqot metodlari ilmiy kuzatish, subbat, intervyu, so'rovnomma, test, reyting, statistik tahlil, hujjatlar tahlili, ilmiy tajriba, ilmiy tajriba sinovi (tabiiy, laboratoriya, amaliy va boshqalar). Tajriba - sinov ishlari va ularni kuzatish metodikasi. Pedagogika sohasida ilmiy tadqiqotlar olib borish metodikasi, pedagogik izlanishlarda matematik statistika metodlarni qullash.

3. Shaxsning rivojlanishi, tarbiyasi va ijtimoiylashuvi. Pedagogik antropologiya. Shaxs haqida tushuncha. Individ - shaxs, shaxsning o'ziga xosligi. Shaxs rivojlanishining biologik va ijtimoiy asoslari hamda jihatlari. Shaxs rivojlanishi va tarbiyasining o'zaro uyg'unligi. Bola shaxsi - tarbiya ob'ekti va sub'ekti sifatida. Shaxs faoliyati. O'quvchi-yoshlarni yosh xususiyatlariga ko'ra davrlarga bo'lish. Ijtimoiylashuv jarayonida shaxsning shakllanishi.

4. Tarbiya maqsadi va vazifasi. Tarbiya maqsadi. Tarbiya maqsadining xilma-xilligi. Hozirgi demokratik jamiyatda har tomonlama rivojlangan, mustaqil fikr yuritadigan erkin shaxsni shakllantirish tarbiya maqsadi sifatida. O'zbekiston Prezidenti Sh.Mirziyoyev mustaqil O'zbekistonda rivojlantirishning ma'naviy-axloqiy ildizlari haqida. Sharq mutafakkirlari (Forobiy, Beruniy, Ibn Sino, Jomiy, Davoniy, Navoiy, Avloniy va boshqalar) barkamol shaxs tarbiyasi haqida. Tarbiya vazifalari va mazmuni shaxsning milliy va umumbashariy qadriyatlarini o'rganishi, uning intellektual (aqliy), fuqarolik, ma'naviy-axloqiy, jismoniy, mehnat, iqtisodiy, ekologik, estetik tarbiyasi haqida. Xorijiy mamlakatlar tarbiya konsepsiyasining asosiy g'oyalari.

5. Didaktika - ta'lim nazariyasi sifatida. Ta'lim paradigmalari. Ta'lim va o'qitish nazariyasi (didaktika)-pedagogika fanining tarkibiy qismi hamda ma'lumotli bo'lish-ma'naviy-amaliy faoliyat jarayoni sifatida. Uning jamiyatda tutgan o'rni. Didaktikaning vazifalari va ahamiyati, asosiy tushunchalari. Hozirgi davr didaktika rivojlanishining asosiy yo'nalishlari (konsepsiyasi). Uzluksiz ta'lim konsepsiyasi. O'rta maxsus va kasb-hunar ta'limi konsepsiyasi. Rivojlanuvchi va tarbiyalovchi ta'lim konsepsiyasi. Uni hozirgi davr pedagogikasida amalga oshirishga turtibga yondashuvlar. O'quv jarayonini "texnologiyalashtirish" konsepsiyasi. Uning ijobiy va salbiy tomonlari. Hozirgi davr didaktikasi tizimlari (an'anaviy va "zamonaviy"). Hozirgi davr pedagogikasida ta'lim paradigmalari an'anaviy-konservativ, ilmiy, insonparvarlashgan (mantiqiy), ratsionalistik (bixevioristik), texnokratik, ezoterik.

6. Ta'lim jarayoni yagona tizim sifatida. Ta'lim tamoyillari. Ta'lim jarayoni mohiyati. Ta'lim jarayonining yagona tizim sifatida tasnifi. Ta'lim borliqni bilishning o'ziga xos shakli sifatida. O'qitish va o'qish jarayonlari tavsifi, ularning ta'lim jarayonidagi o'zaro aloqasi. Sharq (al-Forobiy, Beruniy, Ibn Sino) va G'arb mutafakkirlarining gnesologik g'oyalari (qarashlari) ta'lim jarayonining asosi sifatida. Ta'lim jarayonida o'zaro aloqa va bolalarning rivojlanishi. O'qitishning ta'limiy, tarbiyaviy va rivojlantiruvchi vazifalarining birligi. O'quvchi-yoshlarning o'quv faoliyati va uning tuzilishi. Tarbiyalanuvchilarning reproduktiv va ijodiy bitish faoliyati. Bilimlarni o'zlashtirish, malaka va ko'nikmalar jarayoni hamda shaxsning rivojlanishi. Ta'lim jarayonini tashkil qilishda tarbiyachilar yo'l qo'yadigan xatolar va ularning oldini olish. Ta'lim qonuniyalari va tamoyillari. Ularning psixologik va fiziologik asoslari. Sharq mutafakkirlari ta'lim tamoyillari haqida.

7. Ta'lim metodlari va vositalari. Ta'lim metodlari va usullari haqida tushuncha. Hozirgi zamon didaktikasi va xususiy metodikasida ta'lim metodlarini tavsiflashga turtibga yondashuvlar. Ayrim ta'lim metodlarining tavsifi. Sharq mutafakkirlari (Forobiy, Xorazmiy, Beruniy, Ibn Sino va boshqalar) ta'lim metodlari haqida. Turli yosh guruhlarda ta'lim metodlarini o'zlashtirish o'ziga xos xususiyatlari. Ta'lim mazmunining o'ziga xos xususiyatlari va o'quvchilarning bitish faoliyati, rivojlanish darajasiga ko'ra ta'lim metodlarini faollashtirish yo'llari. Ta'lim metodlarini takomillashtirish. Pedagogika tajribasida ta'lim metodlari samaradorligini oshirish yo'llari. Ta'limning texnikaviy vositalari, kompyuterlar va turli audiovisual vositalardan foydalanish imkoniyatlari.

8. Ta'limni tashkil etish turlari va shakllari. Ta'limni tashkil etishning asosiy shakllari. Ta'lim turlari: illustrativ (an'anaviy); problemali (muammoli); programmalashtirilgan ta'lim. Ta'limni

tashkil etish haqida tushuncha, uning xilma-xil turlari. Ta'lim maqsadi va o'quvchilarning yosh xususiyatlaridan kelib chiqqan holda o'quv ishlarining turli shakllaridan foydalanish. Ta'limni tashkil etishning an'anaviy shakli. Dars tiplari va tuzilishi. Hozirgi zamonda dars va darslarni modernizatsiyalash yo'llari. Darsda o'quvchilar o'quv faoliyatini tashkil qilishning yalpi, guruhli va yakka tartibdagi shakllarini uyg'unlashtirish. Ta'limni tashkil etishning noan'anaviy shakllari; o'quv dialogi, munozara, didaktik (ishloq, roli) o'yinlar, trening, press-konferensiya, o'tkir zehnlilar klubi, musobaqa darslari, auktsion, "mo'jizalar maydoni", "tergovni bilimdonlar olib boradi", bayt-barak va boshqalar. Ma'ruza va seminar mashg'ulotlari, konsultatsiyalar, ekskursiyalar, praktikalar, konferensiyalar. O'quvchilarning uy vazifalari, uni tashkil etish mazmuni va metodlari. Ta'lim shakllarini rivojlantirish istiqboli. O'quv ishlarini tashkil etishning darsdan tashqari shakllari: fan to'garaklari, ilmiy jamiyatlar, olimpiadalar va boshqalar. O'quvchilarning faoliyatida, o'quv ishlarini turli shakllarning o'zaro aloqadorligi.

9. Tarbiya jarayoni mohiyati va mazmuni. Tarbiya tamoyillari Tarbiya jarayoni tushunchasi va tuzilishi. Pedagogik jarayon qonuniyatlar. Tarbiya jarayoni mohiyati va o'ziga xos xususiyatlari. Tarbiya jarayoni tizimi va tuzilishi hamda uning qonuniyatlar. Tarbiya jarayoni mazmuni hamda tarbiyalanganlik mezonlari. Tarbiya tamoyillari. Unga qo'yiladigan talablar tavsifi. Tarbiyaning ijtimoiy yo'nalganligi va yaxlitligi; tarbiyaning ijtimoiy hayot, mehnat faoliyati bilan aloqadorligi; har bir o'quvchilarning o'ziga xos va shaxsiy munosabat hamda yosh xususiyatlarini hisobga olish. Tarbiyaviy ta'sir etishda yagona talab va uyg'unlik.

10. Bolalar tarbiya jamoasi-yagona pedagogik jarayonning asosiy shakli. Mustaqil fikrlash erkin shaxsni shakllantirish ta'lim va kadrlar tayyorlash milliy modelining asosiy maqsadi sifatida. Sharq mutafakkirlari (Forobiy, Beruniy, Ibn Sino, Navoiy, Avloniy va boshqalar) barkamol shaxsga xos fazilatlar haqida. Shaxsning boshqalar bilan muloqot qilishga ehtiyoji. Shaxsning jamoada qaror topishi. Jamoa haqida tushuncha. Sharq mutafakkirlari jamoa va uning shaxsiga ta'siri to'g'risida. Jamoaning pedagogik vazifalari. Jamoaning turlari. Bolalar va yoshlar jamoasining belgilari va tuzilishi. Jamoaning tarkib topish mexanizmi bosqichlari. O'quvchi-yoshlar uyushmalariga pedagogik rahbarlik.

11. Tarbiyaning umumiy metodlari. Tarbiya metodlari haqida tushuncha. Tarbiya metodlarining maqsadi, prinsiplari, mazmuni va o'quvchilarning yosh, o'ziga xos xususiyatlariga, tarbiyalanganlik darajasiga bog'liqligi. O'zbek xalq pedagogikasida tarbiya metodlari. Tarbiyada ibrat-namuna ko'rsatishning tug'gan o'rni. Ishontirish metodlari, hikoya, munozara, suhbat, ma'ruza va boshqalar. Tarbiya usullari, muhokama, ishonch bildirish, tushunish, hamdardlik bildirish, rag'batlantirish tanqid va boshqalar. Ijtimoiy xulq-atvor tajribasini shakllantirish metodlari: Bolalar hayotini uyushtirish va ular bilan hamkorlik qilishning mohiyati. Jamoa istiqboli, o'yin, yagona talablar, o'z-o'zini boshqarish, musobaqa, o'z-o'ziga xizmat va boshqalar.

12. Ilmiy dunyoqarashni shakllantirish va o'quvchilarni aqliy tarbiyalash. Ilmiy dunyoqarash, tafakkur va milliy mafkurani shakllantirish o'quv-tarbiya jarayoni maqsadi sifatida. Aqliy tarbiya va ilmiy dunyoqarashning asosiy belgilari va mohiyati. Ilg'or ilmiy dunyoqarashning asosiy tarkibiy qismlari: ilmiy qarash, e'tiqod, ilmiy tafakkur. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi va Prezident Sh.Mirziyoevning asarlarida yoshlarning aqliy kamoloti, tafakkuri va ilmiy dunyoqarashiga qo'yilgan talablar. Sharq mutafakkirlari (Forobiy, Beruniy, Ibn Sino, Yusuf Xos Hojib, Naqshbandiy, Navoiy va boshqalar), ilmiy bilim va aqliy tarbiyani tashkil qilish, uning mazmuni va metodlari haqida. Aqliy tarbiyaning vazifalari va mazmuni. Bilim, malaka va ko'nikmalarining shakllanishi-aqliy tarbiya asosi sifatida. O'quvchilarning intellektual rivojlanishi. Umumiy ta'lim fanlarini o'qitishda aqliy faoliyat madaniyati, malaka va ko'nikmalarini shakllantirish. Iqtisodiy tarbiya o'quvchilarda ilmiy dunyoqarashni shakllantirishning tarkibiy qismi sifatida. Bozor munosabatlari hamda iqtisodiy islohotlar sharoitida tarbiyaning vazifalari va mazmuni. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoev jamiyatni yangilash sharoitida iqtisodiy tamoyillar haqida. Dars, darsdan tashqari mashg'ulotlar va oilada iqtisodiy tarbiya. Ekologik tarbiya o'quvchilar dunyoqarashini shakllantirishning tarkibiy qismi sifatida. Ekologik ong va madaniyatni shakllantirish. Dars va darsdan tashqari mashg'ulotlar hamda oilada ekologik tarbiya shakli va metodlari.

13. Fuqarolik tarbiyasi. Shaxsni shakllantirish, kamol topitirish jarayonida fuqarolik tarbiyasining vazifalari va mazmuni. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasida yoshlarning fuqarolik tarbiyasi "Mamlakatimizni modernizatsiya qilish va kuchli fuqarolik jamiyati barpo etish - ustivor maqsadimizdir" hamda mavzusidagi ma'ruzalari. Fuqarolik tarbiyasining vazifalari ta'limiy, tarbiyaviy va rivojlantiruvchi. Fuqaroning yetuklik mezonlari. O'quvchilarni fuqarolik ruhida tarbiyalashda davlat ramzlaridan (O'zbekiston Respublikasi madhiyasi, O'zbekiston Respublikasi gerbi, O'zbekiston Respublikasi bayrog'i) foydalanish. Fuqarolik tarbiyasining umuminsoniy gerbi, O'zbekiston Respublikasi bayrog'i foydalanish. Fuqarolik tarbiyasining umuminsoniy jihatlari; tinchlikni saqlash, ekologik muammolar, tinchlik va jahon badiiy madaniyatini saqlash, iqtisodiy, ilmiy, madaniy hamkorlik. Vatanparvarlik va baynalmillatlik - fuqarolik tarbiyasining asoslari. "Vatanparvarlik" tushunchasining mohiyati. Sharq mutafakkirlari (Forobiy, Beruniy, Ibn Sino, Navoiy, Avloniy va boshqalar) vatanparvarlik tarbiyasi haqida. Vatanni sevmok - imon-dandir. "Baynalmillatlik" tushunchasining mohiyati xalqlar do'stligi, tenglik, birodarlik; millatlararo hamjihatlik; boshqa millat vakillari, ularning urf-odatlarini, an'analariga hurmat, ehtirom. Vatanparvarlik va baynalmillatlik tarbiyasining mazmuni va metodlari, uning tashkil qilish shakllari. Xarbiy - vatanparvarlik tarbiyasi. Vatanni himoya qilish hissiini shakllantirish. Harbiy Vatanparvarlik tarbiyasining shakllari darslar, to'garaklar, klublar, "Vatanparvar" o'yini va boshqalar.

Huquqiy tarbiya. O'quvchilarda huquqiy ong va xulq-atvorni shakllantirish fuqarolik tarbiyasining tarkibiy qismi sifatida. Huquqning ijtimoiy vazifalari: boshqaruvchi, tartibga soluvchi, himoya qiluvchi, muhofaza etuvchi, tarbiyaviy.

Huquqiy tarbiyaning mohiyati va tuzilishi huquqiy savodxonlik (huquqiy bilimlar)- boshlang'ich huquqiy bilimlarni egallash; axloqiy va siyosiy xis-tuyg'ular - qonunga hurmat, fuqarolik shon-sharafini his qilish, huquqiy tafakkur - huquq me'yorlari nuqtai nazaridan kishilarning harakatlari, fe'l-atvorini baholash. Huquqiy madaniyat-huquqiy tarbiyaning asosi sifatida. Huquqiy madaniyatning tuzilishi, huquqiy me'yorlarni bilish, ularidan foydalanish ko'nikmasi. Huquqiy tarbiyaning mazmuni, metodlari va tashkiliy shakllari. Yoshlar o'rtaida huquqbuzarlikning oldini olishda huquqiy tarbiyaning ahamiyati.

14. Mehnat tarbiyasi. Shaxsni kamol topitirish jarayonida mehnat tarbiyasining maqsadi va vazifalari. Sharq mutafakkirlari mehnat tarbiyasi haqida. Jahon iqtisodiy inqirozining ta'lim-tarbiyaga ta'siri. (Prezident I.Karimovning «Jahon moliyaviy-iqtisodiy inqirozi, O'zbekiston sharoitida uni bartaraf etishning yo'llari va choralari» asari bo'yicha. - T.: 2009 yil). Mehnatning mohiyati va vazifalari. Mehnat qilish onging bosh vazifasi odamlarda ongli mehnatkash, mulkdorlik psixologiyasini shakllantirish.

Bozor munosabatlarga o'tish sharoitida ta'lim muassasalarida mehnat tarbiyasi tizimi va uning mazmuni. Mehnat faoliyatining asosiy turlari: o'quv mehnati, ijtimoiy foydali mehnat, o'z-o'ziga xizmat qilish mehnati, ishlab chiqarish mehnati. Bozor munosabatlari rivojlantirish va iqtisodiy islohotlar sharoitida iqtisodiy tarbiya vazifalari, metodlari va mazmuni.

15. O'quvchilarni yuksak ma'naviy-axloqiy tarbiyalash. Axloq - ijtimoiy ong, ta'sir ko'rsatish va tarbiyalash shakli sifatida. Sharq mutafakkirlari (Forobiy, Beruniy, Ibn Sino, Navoiy, Abdulla Avloniy va boshqalar)ning ma'naviy-axloqiy g'oyalari, hozirgi kunda shaxsni ma'naviy-axloqiy kamol topitirish va shakllantirishda ularning ahamiyati.

Sh.Mirziyoevning asarlarida shaxsni yuksak ma'naviy-axloqiy rivojlantirish va shakllantirishning asosiy tamoyillari; umuminsoniy qadriyatlariga sodiqlik, xalqimizning ma'naviy merosini mustahkamlash va rivojlantirish, insonning o'z imkoniyatlarini erkin namoyon qilishi, vatanparvarlik. Prezident I.Karimovning «Yuksak ma'naviyat - yengilmas kuch» (T., 2008 y.) asarida ma'naviyat-na'rifat g'oyalari. Ma'naviy-axloqiy tarbiya mezonlari. Pedagogik qarovsiz qolgan o'quvchilarni ma'naviy-axloqiy tarbiyalashning o'ziga xos xususiyatlari. O'quvchilarning oilaviy hayotga tayyorlash. Jinсий tarbiya.

16. Nafosat tarbiyasi. Nafosat tarbiyasining maqsad va vazifalari. Maktabda nafosat tarbiyasining mazmuni, shakli va metodlari. Nafosat tarbiyasida umuminsoniy va milliy, ma'naviy qadriyatlardan foydalanish. Ta'lim jarayonida nafosat tarbiyasi. San'at asarlari, dunyo va milliy madaniyat, tarixiy va me'moriy yodgorliklarni, Vatan tabiati boyliklarini qadrlash va avaylab astrash

"Kimyo saodat" asari va uning tarbiya taraqqiyotidagi o'rni. Masjidlarda va ularda huzuridagi maktablarda ta'lim-tarbiya. Savod chiqarish uslubiyoti. "Chor kitob" va "Xafiyak" - dastlabki savod darsliklari sifatida. Hadis ilmining paydo bo'lishi. Imom Ismoil al-Buxoriy, at-Termiziy va boshqa muhaddislarining hadis ilmini yaratishdagi xizmatlari. Imom al-Buxoriyning "As-saxih", "Al-adab al-mufrad" asarlarining inson ma'naviy kamolotining tarkib topishidagi o'rni. Sharq uyg'onish davri va unda ta'lim-tarbiyaning taraqqiyoti. Al-Xorazmiy, Abu Nasr Forobiy, Abu Rayhon Beruniy, Abu Ali ibn Sino, Ahmad Yugnakiy, Ahmad Yugnakiyning unum-pedagogik hamda didaktik g'oyalari. Mahmud Qoshg'ariy, Yusuf Xos Hojib, Kaykovus, Ahmad Yugnakiylarning ta'limiy-axloqiy qarashlari. Mahmud Qoshg'ariy va uning "Devoni lug'ati turk" asari. Yusuf Xos Hojibning "Qutadg'u bilig" asari. Asarning pedagogik ta'lim-tarbiyaga oid birinchi asar sifatida. Kaykovusning "Qobusnoma" asari. Asarning pedagogik fikr taraqqiyotida tugan o'rni. Ahmad Yugnakiy va uning "Hibbat ul-haqoyiq" asari. Hunar o'rganishga doir risolalar haqida. Ahmad Yassaviy "Hikmatlar"ning axloqiy-ma'rifiy ahamiyati. Ta'limiy-axloqiy asarlarining tarjima qilinishi. Shayx Sa'diyning yirik axloqiy-falsafiy asari "Guliston"ning shaxs kamolotini tarkib topirishdagi o'rni.

21. XIV- XVI asrlarda tarbiya, maktab va pedagogik fikrlar. XIV- XVI asrlarda Movarounnahrda ta'lim-tarbiya va pedagogik fikrlar. Ijtimoiy hayotning tarbiya, ta'lim va pedagogik fikr taraqqiyotiga ta'siri. Ilm-fan, ta'lim-tarbiyaning ravnaq topa borishi.

Movarounnahrda Amir Temurning markazlashgan mahalliy davlatning paydo bo'lishi va uning ilm-ma'rifatning taraqqiyoti. Uning roli. Maktab va madrasalarda ta'lim-tarbiya xususiyatlari. Tabiiy fanlarni o'qitishning rivojlanishi. Ulug'bekning ilm-ma'rifat sohasidagi xizmatlari. Uning davrida ta'lim-tarbiya tizimi. Zahiriddin Muhammad Boburning ilm-ma'rifat, ta'lim-tarbiya sohasidagi xizmatlari. Abdurrahmon Jomiy, Alisher Navoiy, Davoniy, Husayn Voiz Koshifiyning ta'limiy-axloqiy merosi. Navoiyning "Hayrat ul-abror", "Mabhub ul-qulub" asarlari. Navoiyning maktab va madrasalarni rivojlantirishdagi faoliyati. Abdurrahmon Jomiy, Alisher Navoiylarning axloqiy qarashlari. Jomiyning "Tuhfatul ahror", Alisher Navoiyning "Mabhub ul-qulub" asarlarining shaxs kamolotidagi ahamiyati. Davoniyning axloqiy qarashlari. "Axloqi Jaloliy" asarining pedagogik fikr taraqqiyotida tugan o'rni. Husayn Voiz Koshifiyning axloqiy qarashlari. "Futuvvatnomai Sultoniyy" asari va uning axloqiy tarbiyada tugan o'rni.

22. XVII asrdan XIX asrning yarmigacha tarbiya, maktab va pedagogik fikrlar. XVII- XVIII asr va XIX asrning birinchi yarmida Buxoro, Qo'qon va Xiva xonliklarida ilm-fan taraqqiyoti. Xonliklarda masjid-madrasalarning bunyodga kelishi. Madrasalarda "Qur'on", "Tafsir", "Odob as-solihin", "Sabot ul-ojizin", "Kimyo saodat", "Hadis", "Shamoyil ul-nabi", "Hikmat ul-ayn"larning o'rganilishi. Qo'qon va boshqa xonliklarda qizlar maktablari.

Jahon Otin Uvaysiy va uning qizlar maktabi. Muhammad Sodik Qoshg'ariy va uning "Odob as-solihin" asari. Kaykovusning "Qobusnoma", Sa'diyning "Guliston" kabi ma'rifiy asarlarining turkiy tilga tarjima qilinishi. Muhammad Sodik Qoshg'ariyning "Odob as-solihin" asarida odob-axloq masalalari.

23. XIX asrning ikkinchi yarmi va XX asr boshlarida tarbiya va pedagogik fikrlar. Turkiston o'lkasida islom-diniy tarbiyaviy muassasalarning an'anaviy tizimi. Turkistonda chorizm maktab siyosatining boshlanishi. Musulmon maktablariga bo'lgan salbiy munosabat. Turkiston o'lkasida pedagogik fikrlarning paydo bo'lishi. Siddiqiy, Hamza, Shakuriy, Avloniy, Behbudiy va boshqalarning maktab va maorifning rivojlantirishdagi xizmatlari. Turkistonda jaddidchilik harakati. Yangi usul maktablarining paydo bo'lishi. I. Gaspraliy faoliyati. Munavvar Qori, Avloniy, Shakuriy, Behbudiyning yangi usul maktablarini tashkil etish borasidagi faoliyati. Said Rasul Said Azizovning "Ustodi avval" darsligi. Abdulla Avloniyning "Turkiy Guliston yoxud axloq" asarida ta'lim-tarbiya tizimi. Hamza, Fitrat faoliyati va milliy pedagogik merosi.

24. 1917-1990 yillarda O'zbekistonda maktab va pedagogika fani. 1917 yilda O'zbekiston Respublikasi mustaqilligi e'lon qilingunga qadar bo'lgan davrda O'zbekistonda xalq ta'limi va pedagogika fanida turg'unlik. 70 yil davomida xalq ta'limida adolatsiz milliy siyosatning amalga oshirilishi. Xalq maorifi sohasida maktab darsliklari va o'quv qo'llanmalarining yaratilishi. Ta'lim-tarbiya jarayonining mustahkam tuzum maqsadiga muvofiq tashkil etilishi va uning salbiy oqibatlari.

ko'nikmalarini shakllantirish. Yoshlarning nafosat tarbiyasida salbiy holatlarning oldini olish (yoshlar orasiga ma'naviy jihatdan saviyasiz san'at asarlarining kirib kelishiga yo'l qo'ymaslik). Jismoniy tarbiya. Shaxsning har tomonlama kamol topishida jismoniy tarbiyaning o'rni va vazifalari haqida. Sharq mutafakkirlari jismoniy tarbiya haqida. O'quvchi-yoshlarni jismoniy tarbiyalashning kompleks dasturi. Jismoniy tarbiyaning chaqiriqqa harbiy tayyorgarlik bilan bog'liqligi. Jismoniy tarbiyaning tashkiliy shakllari. Jismoniy tarbiya mashg'ulotlari, jismoniy tarbiya va sport seksiyalari. Omnaviy bayramlar. Musobaqalar. Turizm. Spartakiadalar. O'quvchi-yoshlar salomatligini mustahkamlash va chiniqtirishda tabiiy omillardan foydalanish. O'quvchi-yoshlar sport majmualarining o'ziga xos xususiyatlari. O'quvchilarning gigiyenasi muammolari. O'quvchi-yoshlarning turmushi, mehnati, dam olishining kun tartibi, o'quvchilarning o'z-o'zini jismoniy chiniqtirishni tarbiyalashga rag'bat uyg'otish. Oilada bolalarning jismoniy tarbiyasi. Ular tarbiyasining jinsiy va axloqiy-estetik jihatlari. O'quvchi-yoshlarni kashandachilik va alkogolizmga nafarat ruhida tarbiyalashning jismoniy va axloqiy jihatlari. 17. Oilada tarbiya asoslari. Jamiyat taraqqiyotining turli davrlarida oila tarbiyasining konseptual asoslari; umuminsoniy qadriyatlar, shuningdek, to'g'rilik, or-nomus, qadr-qimmat, mehr-shavqat, insonparvarlik va mehnatsevarlik, yaxshilikka-yaxshilik bilan javob qaytara olish kabi fazilatlarni shakllantirish. Oila va uning tarbiyaviy vazifalari. Oilaning hozirgi davrdagi muammolari. Oila a'zolarining axloqiy munosabatlari. Oila tarbiyasining huquqiy asoslari. Davlat va hukumatning oilani mustahkamlashga g'amxo'rligi. "Oila" ilmiy-amaliy Markazining vazifalari va faoliyatining mazmuni. "Maktab, oila va jamoatchilik" Konsepsiyasining asosiy yo'nalishlarida, oila va jamoatchilikning o'zaro aloqadortligi shakllari. Sharq mutafakkirlari Forobiy, Beruniy, Ibn Sino, Yusuf Xos Hojib, Alisher Navoiy, Abdulla Avloniy va boshqalar oila tarbiyasi haqida. Oila tarbiyasida umuminsoniy va milliy an'analardan foydalanish.

Oila - umuminsoniy qadriyat va jamiyatning asosiy negizi sifatida. Oila - o'ziga xos jamoa. Oilaning turmush tarzi, urf-odatlari, an'analari, fuqarolik yetukligi va madaniy munosabatlarning tarbiya jarayoni va natijalariga ta'siri. Oilaviy hayotni tashkil etish; oila a'zolarining kun tartibi, majburiyatlari. Oilaning farzandlar o'quv faoliyatiga g'amxo'rligi. Dam olishni tashkil etish. Oilada o'quvchilarni tarbiyalash shart-sharoitlari. Bolalarni ota-onalar va katta yoshlarga hurmat ruhida tarbiyalash. Oila tarbiyasi qoidalari. Oila tarbiyasida xatoliklar va qiyinchiliklar, ularni bartaraf etish yo'llari.

18. Pedagogika tarixi fan va o'quv predmeti sifatida. Uning maqsad va vazifalari. Maorif va pedagogika tarixi fan va o'quv predmeti sifatida. O'rganiladigan predmetning maqsadi va vazifalari. Uning moddiy va ma'naviy taraqqiyot bilan bog'liqligi. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyevning ta'lim-tarbiya jarayonida ajdodlar merosidan samarali foydalanishning tarbiyaviy ahamiyati haqida pedagogika tarixini davrlashtirish muammolari.

19. Eng qadimgi davrlardan VII asrgacha ta'lim-tarbiya va pedagogik fikrlar. Eng qadimgi yodgorliklarda inson tarbiyasiga oid fikrlar. Qadimgi davrlarda tarbiyaning kelib chiqishi va uni kishilarning mehnat faoliyati bilan bog'liqligi. Ibtidoiy odamlar hayotida tarbiyaning o'ziga xos xususiyatlari. Folklor namunalarda og'zaki ta'lim usullarining ifodalaniishi. Qadimgi afsonalar, qo'shiqlar, "O'g'itnoma"larda axloq-odob, ta'lim-tarbiyaga oid masalalarning ifodalaniishi. Qadimgi davrlarda So'g'diyona, Baqtriya va Xorazmda ta'lim-tarbiyaning rivojlanishi. Mazkur davrlarda pedagogik fikrlarning paydo bo'lishi. Eng qadimgi yozma manbalarda ta'lim-tarbiya masalalari. "Avesto" - eng qadimgi ma'rifiy yodgorlik namunasi. Qadimgi "Avesto", xorazm, so'g'd, uyg'ur, turkiy-run yozuvlarining ta'lim-tarbiyani rivojlantirishdagi o'rni. O'rxun-Enasoy obidalari, ularning ma'rifiy ahamiyati. Kultegin, Bilga hoqon, Tunyuuq bitiklarida ta'lim-tarbiyaning o'ziga xos xususiyatlari. Turkiy xalqlarning dastlabki savod maktablari. Somoniy tarbiyasida yoshlarga harbiy-jismoniy tarbiya berish. "Oyinoma" - harbiy-jismoniy ta'lim-tarbiyaga oid dastlabki didaktik asar sifatida.

20. VII asrdan XIV asrning birinchi yarmigacha tarbiya, maktab va pedagogik fikr taraqqiyoti. Islom dini yoyilishining ta'lim-tarbiyaga ta'siri. Musulmon maktablari ta'lim-tarbiya mazmuni. Arab tilining savdo va madaniy aloqalar tiliga aylanishi. Qur'onning muqaddas falsafiy-axloqiy asar sifatida o'rganilishi. G'azzoliy-islom falsafasi va pedagogikasining asoschisi sifatida.

O'zbekiston ma'rifatparvarlari Shakuriy, Behbudiy, Abdulla Avloniy, Hamza, Fitrat va boshqalarning ilmiy-pedagogik merosining o'rganilishi.

25. Mustaqil O'zbekiston Respublikasida ta'lim tizimi va pedagogik fikr taraqqiyoti. O'zbekiston Respublikasida mustaqillikning e'lon qilinishi va ta'lim tizimidagi islohotlar. Milliy maktabni tashkil etish muammolari. "Ta'lim to'g'risida"gi Qonun va "Kadrlar tayyorlash milliy dasturi". Pedagogik tadqiqotlarning asosiy yo'nalishlari. O'zbek xalqining ma'rifiy qadriyatlaridan ta'lim-tarbiya foydalanish. O'zbekiston Prezidenti I.A. Karimov ta'lim-tarbiya sohasidagi islohotlar va barkamol avlod tarbiyasi haqida. I.A. Karimov asarlarida barkamol avlod tarbiyasi va ta'lim-tarbiyani isloh etish g'oyalari.

26. Jahon pedagogika fani rivojlanishi tarixining bayoni. Qadimgi Yunoniston va Rim davlatlarida ta'lim-tarbiya. Qadimgi Sharq davlatlarida va Yunonistonda pedagogik fikrlarning paydo bo'lishi. Qadimgi Yunoniston (Sparta, Afina) davlatlarida tarbiya va ta'lim tizimi. Qadimgi yunon faylasuflari (Suqrot, Aflluton, Arastu va Demokrit) ta'limotida tarbiya masalalari. G'arbiy Yevropa mamlakatlarida ta'lim-tarbiya. Ya.A. Komenskiyning pedagogik tizimi. Uning pedagogika fani taraqqiyotidagi ahamiyati. Rus pedagog olimlarining pedagogik g'oyalari. K.D. Ushinskiyning pedagogik merosi. XIX asr va XX asr boshlarida G'arbiy Yevropa, AQSh, Rossiyada pedagogik ilohotlar va uning asosiy oqimlari. Jahon mamlakatlarida pedagogikaning fan sifatida rivojlanishi.

27. Hozirgi davrda jahon rivojlangan mamlakatlarida xalq ta'limi va pedagogika fani. Iqtisodiy rivojlangan mamlakatlarida ta'lim tizimiga maktablarda ta'lim-tarbiya amaliyoti. Jahon mamlakatlaridagi zamonaviy-ijtimoiy bilimlar tizimida pedagogika fani va uning asosiy omillari. AQSh, Yaponiya, Angliya, Turkiya, Janubiy Koreyada ta'lim va tarbiya tizimi, mazmuni va taraqqiyoti.

13.00.01 – Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi ixtisosligi bo'yicha savollar banki

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Oliy ta'lim, oliy ta'limdan keyingi ta'lim va pedagogika sohasidagi qarorlari, Farmonlari, Vazirlar Mahkamasining qarorlarida belgilangan vazifalar tahlil (so'nggi besh yildagi qarorlar olinadi. Har bir qaror alohida savol tartiqasida beriladi)

2. Tarbiyaning paydo bo'lishi va tarixiy rivojlanishi

3. Zamonaviy pedagogikada ta'lim paradigmalari

4. Ta'lim mazmuni: asosiy tushunchalari, shakllantirishga qo'yiladigan talablar.

5. Ta'lim jarayonini tashkil etishda tarbiyachilar yo'l qo'yadigan xatolar va ularning oldini olish.

6. Ta'limni tashkil qilishning an'anaviy shakllari. Dars turlari. Darsning tuzilishi.

7. O'quv jarayonini "texnologiyalashtirish" konsepsiyasi. Uning ijobiy va salbiy tomonlari

8. Shaxsning psixologik va fiziologik rivojlanish qonuniyatlari

9. Abu Rayxon Beruniyning ma'rifiy qarashlari

10. Darsda o'quvchilar o'quv faoliyatini tashkil qilish. O'quv faoliyatining yalpi (ommaviy), guruhli va individual shakllari

11. Ta'lim muassasalarini bozor munosabatlari sharoitida rivojlantirish strategiyasi

12. O'quv-tarbiya jarayonini nazorat qilish: turlari va funksiyalari, baholash mezonlari

13. Pedagogika fanida yangi tarmoqlarning yuzaga kelishi va rivojlanish istiqbollari

14. Davlat ta'lim standartlari – tuzilmasi, ishlab chiqilishi va amalda qo'llanilish tartibi

15. Metodologiya tushunchasi. Metodologik bilimlar darajasi. Metodologik madaniyat

16. Folklor namunalari og'zaki usullarning ifodalaniishi. Qadimgi afsonalar va qo'shiqlar.

17. Ta'lim tizimi va turlari. Oliy ta'limdan keyingi ta'limning maqsad va vazifalari

18. Pedagogik muloqot tavsifi, uning turlari. Verbal va nonverbal muloqot.

19. Qadimgi davlatlar. So'g'diyona, Xorazm va Baqriyada ta'lim-tarbiyaning rivojlanishi

20. Mustaqillik yillarida pedagogik fikrlar rivojlanishining asosiy yo'nalishlari

21. Kreativlik tushunchasi, ta'rifi va pedagogik psixologik asoslari

22. Bilimlarning ko'nikma va malakalarga aylanishi

23. Eng qadimgi yozma manbalarda ta'lim-tarbiya masalalarining aks etishi.

24. Pedagogik texnika va uni shakllantirish uslublari
25. Zamonaviy jahon ta'lim tizimidagi global tendensiyalar
26. Insonning yosh bo'yicha davrlari tavsifi, yosh davrlari psixofiziologiyasi
27. Didaktikaning asosiy tushunchalari. Didaktik tizimlar
28. Xorijiy mamlakatlar tarbiya konsepsiyasining asosiy g'oyalari
29. Shaxsning rivojlanishi va ijtimoiylashuvchi
30. 1917-1991 yillarda O'zbekistonda ta'lim tizimi va pedagogik qarashlar
31. Pedagogika fanida ilmiy-metodologik yondashuv
32. Mustaqillik yillarida uzluksiz ta'lim tizimiga xorijiy talablarning joriy etilishi
33. Kadrlar malakasini oshirish, ularni qayta tayyorlash tizimidagi islohotlar mazmuni
34. G'arbiy Yevropada maktab va pedagogik fikrlar
35. Faoliyat tushunchasi va uning asosiy tavsiflovchi belgilari
36. O'quv jarayoni funksiyalari
37. Jamoa haqida tushuncha. Jamoaning pedagogik vazifalari
38. Ta'lim tizimi turlari
39. Xorijiy davlatlar ta'lim modellari
40. Pedagogika ijtimoiy fan sifatida. Pedagogika fanining obyekti va predmeti.
41. Testlar turlari va ularni qo'llash imkoniyatlari
42. Pedagogikada gender xususiyatlarining o'ziga xosligi
43. Pedagogik tadqiqotlarda matematik modellashirish
44. Oila tarbiyasi va oila pedagogikasi
45. Tarbiya jarayoni mazmuni va tarbiyalanganlik darajasi
46. Ta'limning tashkiliy shkalari. Turli tipdagi darslar tuzilmasi
47. O'rta maxsus, kasb-hunar ta'limidagi islohotlar
48. Avtoidaktika – bilim oluvchi ta'lim texnologiyasini loyihalash nazariyasi va amaliyoti sifatida

49. Ta'lim vositalarining tavsiflanishi

50. Pedagogikaning taraqqiyot bosqichlari

51. Impakt faktor tushunchasi, hisoblash metodikasi, afzallik va kamchiliklari

52. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar tavsifi

53. Aksiologiyaning fan tarmog'i sifatidagi tavsifi

54. Shaxs kamoloti ijtimoiy-biologik hodisa, pedagogik jarayon obyekti va subyekti sifatida

55. Davlat ta'lim inspeksiya funksiyalari. Ta'lim muassasasi va pedagoglar attestatsiyasi

56. Ta'lim metodlarining tavsiflanishi

57. Neyropedagogika tasnifi.

58. Ta'lim mazmunini tanlash prinsiplari

59. Ta'lim sifati menejmenti va uning asosiy turlari

60. O'quv maqsadlari taqqosnomasi va mohiyati

61. Ilmiy bilim, ularni amaliyotda qo'llash ko'nikma va malakalarini shakllantirish

62. Nodavlat ta'lim muassasalari faoliyatining shakllantirilishi

63. Inklyuziv ta'limni amalga oshirishning, psixologik-pedagogik asoslari

64. Abu Nasr Farobiyning pedagogik qarashlari

65. Alisher Navoiyning pedagogik qarashlari

66. Tajriba-sinov ishlarida validlik tushunchasi

67. Ta'lim muassasalarida o'quv jarayonining rejalashtirilishi

68. Pedagogikada fanlararo aloqadorlik g'oyalari va tamoyillari

69. Prognostik tadqiqotlarning metodologik asoslari

70. Pedagogik antropologiya va uning zamonaviy tendensiyalari

71. Respublikamizda ikki diplomli mutaxassislar tayyorlash: mohiyati, holati va istiqbollari

72. Ta'lim muhitini yaratish va rivojlantirish texnologiyalari

73. Zamonaviy pedagogikaning innovatsion rivojlanish tendensiyalari

74. Pedagogik tadqiqotlarning ijtimoiy-falsafiy jihatlar

112. Amaliy pedagogika (ilg'or pedagogik tajribani umumlashtirish; ta'limdagi innovatsion harakat; ta'lim muassasalarining eksperimental faoliyati; o'qituvchilarning kasbiy-pedagogik faoliyatidagi tizim o'zgarishlari, shu jumladan, uning mohiyati, tuzilishi, vazifalari; ta'lim sohasidagi jamoat tashkilotlari faoliyati; ijtimoiy hamkor ta'lim muassasalari).
113. Qiyosiy pedagogika (davlat, pedagogika nazariyasi va amaliyoti rivojlanishida qonuniylik va mamlakatlari va mintaqalarida ta'lim nazariyasi va amaliyoti rivojlanishida qonuniylik va tendensiyalar; ta'lim, milliy va mintaqaviy o'ziga xosliklar, imkoniyatlar, oqlanish va xorijiy tajribadan foydalanish orqali milliy ta'lim tizimlarini o'zaro boyitish yo'llari, ta'lim sohasidagi eng yaxshi amaliyotlarni aniqlash).
114. Ta'limning pedagogik jihatlari fanlararo tadqiqot etish (bilimning turli ilmiy sohalarini integratsiyalash asosida ta'limni rivojlantirishning turli yo'nalishlarini tadqiqot etish; ijtimoiy-falsafiy antropologiya kontekstida pedagogik faoliyatni tadqiqot etish; ijtimoiy jarayonlarning pedagogik komponentini aktualashtirish).
115. Kaykovusning «Qobusnoma» asari va uning pedagogik fikr taraqqiyotida tutgan o'rn.
116. I.A. Karimov asarlarida barkamol avlod tarbiyasi.
117. Amir Temur ta'lim-tarbiya haqida.
118. Chex pedagogi YA.A. Komenskiyning pedagogika faniga qoshgan xissasi.
119. A. Avloniyning asarlarida pedagogik fikrlarning talqin qilinishi.
120. Abu Ali Ibn Sino ta'lim jarayoni haqida.
121. Mirzo Ulugbek ilmiy merosi va uning tarbiyaviy ahamiyati.
122. Turkistonda jadidchilik harakati.
123. A. Fitrat va uning asarlarida ta'lim-tarbiya masalalari.
124. A. Yugnakiyning xayoti va «Xibbat-ul-haqoyiq» asarida ta'lim-tarbiya va pedagogik fikrlar.
125. 1945 — 1990 yillarda O'zbekistonda ta'lim-tarbiya va pedagogik fikrlar

Baholash mezonlari.

- Eng yuqori ball — 100 ball.
Saratlash ball — 56 ball
56 ball — 70 ballgacha (70 — 55%) — qoniqarli
71 ball — 85 ballgacha (71 — 85,9%) — yaxshi
86 ball — 100 ballgacha (86 — 100%) — a'lo

75. Masofaviy va mediata'limni rivojlantirish omillari
76. Ta'lim sohasida davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlari
77. Ta'lim tizimini insonparvarlashtirish va gumanizatsiyalash prinsiplari
78. Ilmiy bilishning sinfdan tashqari usul va vositalari
79. Jismoniy tarbiya va sog'lamlashtirishning zamonaviy pedagogik aspektlari
80. Jadidlarining pedagogik qarashlari
81. Magistrlilik dissertatsiyalarini rasmiylashtirish va metodologik asosini shakllantirish
82. Pedagogik va psixologik bilimlarning didaktik aloqadorligi
83. Pedagogik tadqiqotlar manit'i
84. Yevropa va Osiyo Uyg'onish davrida gumanistik g'oyalarning shakllanishi
85. Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim: mohiyati, prinsiplari, texnologiyalari
86. Ta'limda uzluksiz va uzviylik prinsiplari
87. Ta'limni tabaqlashtirish va individuallashtirish: asosiy printsiplari va usullari
88. Pedagogikada qo'shimcha ta'lim, uning shakllari
89. Amaliy pedagogika: mohiyati, holati va shakllari
90. Oliy ta'lim-fan va ishlab chiqarish integratsiyasi
91. Tarbiyalanuvchilarning reproduktiv va ijodiy bilish faoliyati
92. Ta'limning texnikaviy vositalari, kompyuterlar va turli audiovisual vositalardan foydalanish imkoniyatlari.
93. Fuqarolik pozitsiyasini shakllantirish, fuqarolik hissin rivojlantirishning pedagogik tamoyillari
94. Oila-mahalla-maktab hamkorligini tashkil etishning didaktik va metodik asoslari
95. Yoshlarda innovatsion fikrlashni rivojlantirish jarayonini boshqarishning pedagogik aspektlari
96. Qadimgi yunon faylasuflari (Suqrot, A'fotun, Arastu va Demokrit) ta'limotida ta'lim-tarbiya masalalarining tavsiflanishi
97. Pedagogik loyihalashtirish va modellash
98. Ta'lim oluvchilarda mafkuraviy immunitet, yuksak insoniy fazilatlarini shakllantirishning pedagogik aspektlari
99. Ta'lim tizimi zahiralarni yaratish jarayoni va uning pedagogik imkoniyatlari
100. Tarbiya mohiyati, Tarbiya mazmuni. Tarbiyani amalga oshirish prinsiplari
101. Pedagogik tadqiqot metodologiyasi (tadqiqotning mafkuraviy asoslari).
102. Pedagogika fanining rivojlanishiga tadqiqot yondashuvlari, ularning mosligi va qo'llanilish chegaralari; pedagogik tadqiqot usullari;
103. Pedagogika fanining predmeti sohasini rivojlantirish; pedagogika fani; pedagogik tadqiqotda fanlararo munosabatlarning o'ziga xosligi.
104. Pedagogika fani va o'quv amaliyoti o'rtasidagi munosabatlarning dialektik tabiati.
105. Prognozli tadqiqotning metodologik asoslanishi; keng ko'lami jamoaviy tadqiqotlarning metodologik asoslanishi; pedagogik tadqiqot sifatini.
106. Pedagogika fani va o'quv amaliyotining rivojlanish tarixi (o'quv amaliyotining tarixiy rivojlanishini tahlil qilish)
107. Ilmiy-pedagogik g'oyalar, tushunchalar, nazariyalarni shakllantirish va rivojlantirish; o'tmishning atqoli pedagoglari pedagogik merosini monografik o'rganish.
108. Etnopedagogika tarixi; pedagogik leksikoterminologiyaning rivojlanishi).
109. Ta'lim tushunchalari (ta'limning ijtimoiy-madaniy shartliyat dinamikasi; ta'limning ijtimoiy oqibatlari)
110. Ta'lim orqali talabalarni yangi ijtimoiy muhitga integratsiyalashuvi tushunchalari; ta'lim sifatini va uni baholash texnologiyalari; ta'lim muhitini yaratish va rivojlantirish texnologiyalari.
111. Uzluksiz ta'lim: kattalar ta'limi; ta'limdagi innovatsion jarayonlar; ta'lim tizimlarini boshqarish; masofaviy va media ta'lim nazariyasi va amaliyoti; rasmiy, rasmiy va norasmiy ta'lim, asosiy va qo'shimcha ta'lim o'rtasidagi munosabatlari).

FOYDALANISHGA TAVSIYA ETILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 8-maydagi "O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PQ-4312-sonli qarori.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi "2022-2026-yillarga mo'ljallangan yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi PF-60-son farmoni.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 3-fevraldagi "Xalq ta'limi tizimini isloh qilish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida" F-22-sonli farmoyishi.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 11-maydagi "2022-2026-yillarda maktab ta'limini rivojlantirish bo'yicha milliy dasturni tasdiqlash to'g'risida"gi PF-134-sonli farmoni.
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 28-fevraldagi "2022-2026-yillarga mo'ljallangan yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasini "Insonga e'tibor va sifadli ta'lim yili"da amalga oshirishga oid davlat dasturi to'g'risida" PF-27-sonli farmoni.
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 26-maydagi "Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi hamda uning tizimidagi tashkilotlar faoliyatini samarali tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-79-son farmoni.
7. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi qonuni. – Toshkent O'zbekiston, 2020
8. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo yetamiz. Toshkent, «O'zbekiston», 2016 yil, 56 bet.
9. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustivorligi va inson manfaatlarini ta'minlash-yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. Toshkent, «O'zbekiston», 2017 yil, 48 bet.
10. Mirziyoyev Sh.M. "Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak" 2016 yilda ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish yakunlari va 2017 yilga mo'ljallangan iqtisodiy dasturning yeng muhim ustuvor yo'nalishlariga bag'ishlangan O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining majlisidagi ma'ruzasi // Xalq so'zi gazetasi. 2017 yil 16 yanvar.
11. Mirziyoyev Sh.M. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi 07.02.2017 yil. // №PF-4947-sonli Farmoni.
12. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. Toshkent, «O'zbekiston», 2017 yil, 488 bet.
13. Abdullayeva Shaxzoda Abdullayevna, Askarov Abror Davlatmirzayevich Umumiy pedagogika. Nopedagogik oliy ta'lim muassasalari bakalavrlari uchun o'quv qo'llanma. "Zuxra baraka biznes" MChJ bosmaxonasida chop etildi. 2019.-359b.
14. Abdullaeva M., Asqarova O'. M.Xayitboev. Ta'lim tarixi -T. Muharrir 2014.
15. Egamberdieva N.M. Ijtimoiy pedagogika. – T.: Alisher Navoiy nomidagi O'zbekiston Milliy kutubxonasi nashriyoti, 2009.
16. Ibragimov X.I., Abdullaeva Sh.A. Pedagogika nazariyasi. – T.: "Fan va texnologiyalar" nashriyoti, 2008.
17. Ishmuhamedov R.J. va boshqalar. Tarbiyada innovatsion texnologiyalar. T.: Istedod jamg'armasi -2010 y.
18. Ishmuhamedov R., Abduqodirov A., Pardaev A. Tarbiyada innovatsion texnologiyalar / – T.: Fan va texnologiya, 2010.
19. Ismoilova Z. Pedagogikadan amaliy mashg'ulotlar. – T.: Fan, 2001.
20. Madiyarova S.A. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat.-T.: "Iqtisod-moliya" 2009 y.
21. Mavlonova R., Rahmonqulova N., Normurodova B. Tarbiyaviy ishlar metodikasi. – T.: Tib-kitob, 2010.
22. Mavlonova R., Torayeva O., Xoliqberdieva K. Pedagogika. – T.: O'qituvchi, 2001.
23. Mavlonova R., Rahmonqulova N. va boshqalar Umumiy pedagogika. -T.: "Fan va texnologiya", 2018, 528 bet.

24. Musurmonova O. va boshqalar. Umumiy pedagogika. Qism I: darslik / - Toshkent: Yoshlar nashriyot uyi, 2020. - 376 b.

25. Mutalipova M.J. Xalq pedagogikasi – T.: Alisher Navoiy nomidagi O'zbekiston milliy kutubxonasi nashriyoti, 2011.

26. Mutalipova M.J., Xodjaev B.X. Qiyosiy pedagogika. Darslik. – T.: TDPU, 2015.

27. Ochilov M. Muallim qalb me'mori. – T.: O'qituvchi, 2001.

28. Salayeva M.S. Umumiy pedagogika. Darslik. Toshkent Nodirabegim. 2021 y. 592 b.

Dasturning informatсион uslubiy ta'minoti

1. www.tdpu.uz

2. www.pedagog.uz

3. www.edu.uz

4. www.ziyo.edu.uz

5. www.gov.uz

6. www.ziyouct.uz